

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Vera Concilii Tridentini Historia

Contra falsam Petri Suauis Polani narrationem

Pallavicino, Sforza

Antverpiae, 1670

Capvt XI. Decreta & Canones Fidei expensa & correcta in conuentu generali. Disputationes de capite sexto S. Ioannis. Nouae difficultates à Salmerone & à Torres excitatae pridie quàm Sessio haberetur. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-11718

1562
 nensis cum litteris, quibus Pontifex Legatis significabat, suæ mentis esse, ut tam infame ministerium omnino tolleretur. Quapropter qui plus minùsve illud tuebantur, sententiam mutarunt, seu quòd iudicio Pontificis se conformarent, seu quòd in eo sustinendo intenderant potissimè ius & emolumenta Pontificis sustinere. Vniuersorum itaque comprobatione Decretum confectum est, translatâ facultate promulgandi, quo par est tempore, Indulgentias, aliasque sacras largitiones, in Ordinarium, & in duos ex collegio Canonorum, qui etiam colligerent fideliter eleëmofynas, & oblata in pios vsus subsidia sine vlla mercede; ut tandem cælestes hos Ecclesiæ thesauros non ad quæstum, sed ad pietatem exerceri omnes verè intelligant. Vsq̄ue ad eò interdum oportet bona quædam è medio tollere, cum pullulantibus inde malis plus ea detrimenti afferunt, quàm si per se mala forent.

C A P V T X I.

Decreta & Canones Fidei expensa & correctâ in conuentu generali. Disputationes de capite sexto S. Ioannis. Nouæ difficultates à Salmerone & à Torres excitatæ pridie quàm Sessio haberetur. Sententiarum varietas in ipsa Sessione, eiusque exitus. Grauius Suauis errata.

1 **I**nter consilia de disciplina, quemadmodum dicebamus, examen doctrinæ inferebatur, iis expositis, quæ ad eam explicandam selecti Patres refecerant. Hi quòd plenius illis satisfacerent, qui cum Granatensi censuerant merè repeti in Canone tertio de integritate Eucharistiæ sub vna solùm specie sumptæ, id quòd à Iulij Concilio statutum fuerat, tres alias illius formas conceperant, in quarum singulis significare conabantur id quòd ceu nouum definire mens erat; atque omnes tres collegio sunt propositæ ad habendum delectum.

2 In his tribus digestis exemplis damnabatur, quisquis negasset, *Totum & integrum Christum, auctorem & fontem omnium gratiarum, sumi sub vna specie, quòd, sicut aliqui temerè affirmant, non sumatur secundum institutionem ipsius Christi sub vtraque specie.*

Seu qui negaret, *In vna specie sanctissimæ Eucharistiæ sumi veram & legitimam rationem Sacramenti, quia institutio Christi non seruetur.*

Aut qui diceret, *In vna specie solùm sumi cænam dimidiatam, ita ut non sumatur verum ac legitimum Sacramentum, quia non sumitur tota Christi institutio.*

Prima

1562. Prima forma selecta est, mutata dumtaxat voce illâ *temerè* in *falsò*, propterea quòd temeritas non semper dicti veritatem excludit, sicut excludit falsitas.

^aTotum ha-
berur partim
in Actis Pa-
leocci, partim
prolixa lite-
ra Viceco-
mitis ad Mo-
ronum, & in
altera Ia-
drensis ad
Cornelium
Card. 16. lu-
lij 1562.

Verumtamen Guerrerus doctrinæ ^a definitionibus non acquie- 3
uit. Etenim cum explicandum esset in primo illius capite, quo pa-
cto ex sacra Scriptura necessarius haud ostendebatur vsus Sacra-
menti sub vtraque specie, afferebantur multa testimonia ex Christi
sermone in capite sexto S. Ioannis, vbi Christus indifferenter sãpẽ
nominauerat modò simul esum suæ carnis, & potum sui sanguinis,
modò solum esum suæ carnis, quo nobis ostenderet, etiam posterius
satis esse. Hic opposuit Guerrerus, quod pariter priori Decreto-
rum formæ narrauimus obiectum fuisse à Sala Episcopo Viuariensi,
in eo capite S. Ioannis intelligi à multis Patribus non esum, & po-
tum *sacramentalem*, sed *spiritualem* carnis & sanguinis Christi: pro-
inde contrariam interpretationem non esse à Concilio statuendam.
Atque in ea disputatione tantam argumentorum copiam apposuit
mensæ super parato Decretorum illorum tenore, vt ea concoqui
non posse intra biduum videretur, quantum scilicet erat temporis
vsque ad præstitutam Sessionem. Quocircà Seripandum, qui illi
peculiari cœtui de doctrinâ Præsides aderat, ingens incessit metus
cunctationis, Concilio parum honestæ; eundemque subiit suspi-
cio, quòd illam moram Granatensis obstacula molirentur. Quam-
obrem nihil ille cunctatus, argumentum de integro exorsus est suã
quãdam loquendi ratione, quam planè, dum hæc scribit Muti-
nensis Episcopus ad Moronum, *singularem & admirabilem* appellat.
Et sanè libenter, ad confutandum hinc Suauem, qui sermonem il-
lum Seripandi deridet, dicens, Perinde eum verba fecisse, ac si dis-
seruisset in schola, huiusmodi testem adduco: nam Suauis ipse
illi Episcopo, quem paulò antea nominarat, existimationem doctri-
næ ac sinceritatis attribuit, tametsi in eo loco Fuscararij laudes
dirigat ad vituperationem Pontificis; cui minùs acceptus is cre-
debatur, quippe seueram in articulo de mansionem sententiam se-
cutus.

Cœpit itaque Seripandus modestè dicere: Si ipsius socij, qui 4
Decreta illa elaborarunt, auditi tunc essent, expositæque eorum
voce maturæ meditationes ab ipsis habitæ in singulis Decretorum
verbis, dubitationem omnem difflatum iri. Duo esse litigia de illo
capite S. Ioannis; alterum cum hæreticis, An ibi ex Diuino præce-
pto, & ex necessitate salutis, cunctis Fidelibus præscribatur Eucha-
ristiæ sumptio sub vtraque specie: alterum inter Catholicos, An
ibi

ibi sermo sit de Communionē sacramentali, an de sola spirituali. 1562.
 Priorem controuersiam attingi à parati Decreti sententia, atque ab ea ostendi, quo pacto, etiam si ponatur ibi locutum fuisse S. Ioannem de ipsa sumptione Sacramenti, falsa sit consecutio hæreticorum pro absoluta necessitate Calicis ad salutem: de posteriori controuersia nihil in eo Decreto statui, nihil proferri; aliam in ipso significationem concipi non posse, nisi ab ingeniis cauillatorum, ac maleuolentium. Ne committerent, ut Sessio toties prolata, nec sine nota, & tunc per tantam omnium expectationem optata, denuò spem aliorum deciperet, fidemque ipsorum promissis adimeret cum immenso Concilij dedecore.

5 Aliam mutationem proposuit Thomas Stella, Iustinopolitanus Antistes, in eodem articulo, ubi dicitur: *Etsi Christus Dominus in ultima Cæna hoc venerabile Sacramentum in panis & vini speciebus instituit, & Apostolis tradidit; non tamen ea institutio & traditio eo tendunt, ut omnes fideles statuto Christi Domini ad utramque speciem accipiendam asstringantur.* Optabat enim, ne Synodus vteretur in eo affirmando tam ieiunã ratione, sed ut declararet verba Christi: *Bibite ex eo omnes;* (vnde deducunt hæretici vniuersalem Calicis necessitatem) non ad cunctos fideles dicta fuisse, sed ad Apostolos, & in ipsis ad solos Sacerdotes.

6 Cùm igitur augeri obiecta viderentur, Bouius Episcopus Ostunensis, & Naclantus Clodiensis, inter præcipuos qui Decreta composuerant, loquendi facultatem petiere, ac plenam de opere vniuerso rationem reddidere pari & factorum & dictorum suorum commendatione. Nihil tamen confectum est, cùm eo manè sententiarum dictio absolui non posset: sed satis apparebat, reliquas difficultates quasi euanescere, solumque nubeculis obuolui multorum animos de iis quæ Granatensis proposuerat, tum quòd res ipsa id merebatur, tum quòd illi vigor accedebat ex viri auctoritate, & asseclarum numero.

7 At verò Seripandus, expediendæ rei sollicitus, quòd se flexibilem ostenderet, & hac arte, suauis quidem sed efficacissimã, flexibilem quoque redderet aduersarium, dixit: Vbi alij venisset in mentem ratio aliqua circumspectior & tutior, quã se abstineret Synodus à præscribenda hac illãve interpretatione Christi verborum in laudati S. Ioannis capite, se & collegas libenter eam accepturos. Itaque egressus è confesso, ad Guerrerum misit Iadrensem Archiepiscopum, quòd deliberaretur de aliquo alio cautiore dicendi modo: & post multa excogitata, & expensa, inter eos conuenit, ut adde-

1562. retur Decreto de iam dicto S. Ioannis capite: *Vtcuraque iuxta varias sanctorum Patrum & Doctorum interpretationes intelligatur.* Allatum id fuit eodem die ad nouum generalem conuentum, ibi satis quidem, sed non concorditer comprobatum. Opponebant, non esse pro dignitate Concilij, vt dum caput aded celebre sacre Scripturæ producebatur, sententiæ ambiguitas attingeretur, simulque apertis verbis in ancipiti relinqueretur: magis decoram videri formam priorem, in qua de controuersia nulla erat mentio. Fuit etiam qui putaret, cum de re valde arbitraria deliberandum esset, nonnullos ad repulsam fuisse compulsos ab indignatione in Granatensem, quasi vellet supra ceteros sapere & eminere. Laudem tamen ille promeretur. Etenim ea cautio ab hominis sapientia prudentiaque profecta est; & patuit, in maiori Iudicum parte minus gratum proponentem impedimento non fuisse, quod minus res proposita acceptaretur.

Sed Suauis de re malè doctus hîc labitur: ait enim, has quas diximus voces in medio positas à Guerrero fuisse per æstum disputationis in eodem illo confessu, in quo ipse propositi Decreti tenori contradixit, ac similiter in eo prolatas fuisse ex improviso sententias: *Vnde* (sic ille scribit) *videntur illa per vim adiecta.* Verùm res alio modo verè peracta est, & maturo sedatoque consilio. Nec solum in eo aberrat, quod contigit illi conuentui; sed narrat etiam, positum esse in parato Decreto, *Licuisse Ecclesiæ usum Calicis mutare, exemplo mutata forma in Baptismo;* & Episcopum Aliphanum assurgentem dixisse, Hoc esse blasphemiam: Baptismi formam mutari non posse; & super iis quæ Sacramenta constituunt, cuiusmodi sunt forma & materia, nullam inesse potestatem in Ecclesia: de quo habitis vtrimque multis sermonibus, tandem statutum fuisse, vt ea particula tolleretur. Deo laudes, quando Suauis confidit se incredibilia quæque persuasurum! Scripando, ac tam multis magni nominis Theologis ex variis nationibus numquam redierat in memoriam id quod traditur in primo Theologiæ alphabeto, materiam & formam Sacramentorum mutari non posse. Res ita processit: in exemplo Decreti, in illum cœtum de quo loquimur allato, relatoque in Acta à Paleotto, Baptismus ne nominabatur quidem; sed fuerat de ipso habita mentio in antecedente forma, & iam multo antea cœtui proposita, sicuti narratum est. Neque propterea doctis illis viris vniquam contigerat, vt mente conciperent, nedum dicerent, formam Sacramentorum variatam fuisse, aut posse variari. Hæc erant prioris illius scripti verba: *Tametsi Sacramenta insti-*

instituta fuerint, Christo eorum auctore; tamen modus utendi illis Ecclesia reservatur, quæ in Sacramentis administrandis consilio ac ratione agens ipsorum ritum variat, sicuti sibi rectum videtur. Ostenditur hoc à Baptismi Sacramento, toties in suo ritu variati; nam cum is aliquo tempore per tres immersiones celebraretur, unicam etiam admisit: similiter immersio, versio, & effusio suum ritum mutarunt.

1562.

Ita docti illi viri loquebantur: neque ab eorum linguis, multoque minus ab eorum calamis prodibant enormia illa deliramenta, quæ Suavis ipsis audet appingere. Sed quemadmodum de iis agentes diximus, optabatur à Patribus maior expeditio, & minor materia cauillationibus aduersariorum. Quamobrem tum ea particula, tum aliæ plurimæ sunt abrasæ. Verum est, in eo postremo conuentu accidisse, vt in explicanda doctrina^b, confirmata fuerit verbotenus memorato exemplo Baptismi; sed quod spectabat ad ritum, non autem ad formam: cui exemplo Aliphanus restitit, affirmans Baptismi ritum numquam fuisse mutatum in Ecclesia; & modicam ex eo laudem reportauit.

^b Epistola arcanis notis Vicecomitis ad Borromæum, 16. Iulij 1562.

9 Compositâ quam narrauimus controuersâ de sexto capite S. Ioannis, sperauerant Præfides, lites omnes diremptum iri, nec alium vllum obicem obstiturum Sessioni biduo post celebrandæ. Die postero, septimâ ante solis occasum horâ adierunt Osium Alfonso Salmeron, & Franciscus Torres, dixeruntque, ipsis, quippe Theologis Pontificiis, dissimulandum non esse; videri sibi in præparatis Decretis quædam inesse eo Concilio minimè digna, & correctionis indigentia. Osius re collegis significatâ, obtinuit vt duo illi Theologi audirentur coram quibusdam doctis viris, qui fortè ibi tunc aderant^c, nimirum, Ioanne Iacobo Barba Neapolitano, Episcopo Interamnensi, à sacello Pontificis, quem inter Theologos adhibitos à Paulo III. in rebus Concilij numerauimus^d, Fuscarario Mutinensi, Corciomero Almeriensi, Treuigiano Veronensi, & Petro Soto, vt si huiusmodi obseruationes censerentur esse grauis momenti, conuentui proponerentur. Hæ quatuor erant.

^c Præter alias scripturas in epistola Legatorum ad Borromæum, 16. Iulij: & in altera Iadrensis Archiep. eodem die.

^d Lib.8.c.1.

10 In commemorando mandato quod Christus in Cœna tradidit, *Bibite ex hoc omnes*; minimè declarari, quam ob causam inde non iniiceretur vniuersalis necessitas Fidelibus vtramque speciem accipiendi: ea verò causa erat (aiebant illi) quemadmodum studuerat stabilire Salmeron multis probationibus in sua priori sententia, quam adduximus, Quoniam mandatum illud non ad omnes Fideles referebatur, sed solum ad omnes Apostolos, & in ipsis ad omnes Sacerdotes; ad quod probandum multum roboris collocabant in

1562. argumento deducto ex verbis quæ sequuntur : *Quotiescumque bibetis, facite in meam commemorationem.* Propterea quòd id facere, est proprium Sacerdotum.

Dedecori esse Concilio, si dubitationem illam relinqueret de capite sexto S. Ioannis, nec pro certo affirmaret, Christum in eo sermone de vera Sacramenti susceptione fuisse locutum; quandoquidem non habebatur in Euangelio validius testimonium, ad ostendam obligationem iniunctam à Redemptore ad hoc Sacramentum usurpandum.

Duobus testimoniis in secundo capite productis vim non inesse ad comprobendam in Ecclesia perpetuam potestatem *ea variandi, seu mutandi in Sacramentis, saluà illorum substantiã, quæ suscipientium utilitati, vel ipsorum Sacramentorum venerationi pro rerum, temporum, & locorum varietate magis expedire iudicaret.* Quæ testimonia desumpta sunt ex prima ad Corinthios, alterum in capite 4. *Sic nos existimet homo, ut ministros Christi, & dispensatores mysteriorum Dei;* alterum ad hoc ipsum exequendum in capite 11. vbi quibusdam præscriptis ad vsum huiusce Sacramenti subdit Paulus: *Cetera cum vobis disponam.* Opponebant ipsi in priori loco, à quo pendet posterior, sermonem non esse de Sacramentis, & etiam si de his sermo fuisset, *dispensatori* non esse potestatem mutandi, sed merè exequendi.

Idoneam non esse probationem adductam in quarto capite, cur infantes non egeant Eucharistiæ sumptione; nimirum quia gratiam per Baptismum iam adepti, illam amittere nequeunt eâ ætate. Etenim, tametsi nequeant infantes tunc gratiam amittere, possunt eam augere, & huiusmodi incrementum illis minimè impediendum videri. Quare volebant, vt alia ratio adduceretur, quæ illius interdicti convenientiam ostenderet: hæc autem erat, quòd infantes nequeant Panem Eucharisticum à communi discernere; adeoque se ipsos probare non possunt ad illum dignè comedendum, sicut Apostolus præcipit.

Præsidet petiere quid Theologi iam nominati sentirent. Hi vero re accuratè perpensâ, postremò concordi voce affirmarunt, cuncta fuisse benè confecta, nec emendatione, nisi fortè in tertio loco, indigere.

Ad primum obiectum responsum est, Difficulus definiri posse, ea verba Cœnæ fuisse directà à Christo solùm ad Apostolos, & in ipsis ad solos Sacerdotes; cum tam multi essent Doctores, inter quos S. Thomas numerabatur, qui ad alios extendebant. Quapropter contraria interpretatio, tametsi perniciofa non esset, non tamen

men tanquam certa proponenda erat; maximè quòd S. Paulus ad Corinthios narrat, eam institutionem habitam in Cœna tanquam communem Sacerdotibus ac laicis. Proinde opportunius agi non posse à Concilio, quàm, suo cuique statu expositioni relicto, stabilire exclusionem illius necessitatis yniuersalis sumendi Eucharistiam sub vtraque specie, quam hæretici contendebant, in Ecclesiæ auctoritate & consuetudine.

12 Ad secundum soluendum, dictum est: Cùm eâ geminæ interpretationis opulentiâ de S. Ioannis testimonio Ecclesia frueretur, quarum vtraque probationem ab hæreticis inde deductam impugnabat, ad vnius tantummodò paupertatem non esse redigendam; præsertim cùm ante Bohemorum hæresim scholis consuetum esset, sumptionem Eucharistiæ tueri sub vna tantum specie, & coarctatam ad solos adultos, respondendo, in eo sermone de spiritali communionem Christum loqui. Et reipsa complures & insignes Doctores in ea erant sententia. Quocirca obiici non poterat, interpretationem huiusmodi esse nouam, & emendicatam, quo se illi defenderent ab argumentis hæresis recentioris.

13 Plus dubitationis tertia difficultas præ se ferebat: Ex vna parte in testimoniis productis solidum reperiri fundamentum videbatur. Etenim vox Græca *Mysterium*, in Ecclesia solet accipi pro *Sacramento*, & à maiori interpretum parte recitatis verbis S. Pauli huiusmodi significatio tribuitur. Hoc concessio; ibi distingui ab Apostolo hæc duo munera, *Ministri* & *Dispensatoris*, duobus Græcis vocabulis, quorum alterum importat *executorem*, seu *Subdiaconum* & *subseruientem*, sicut explicat Synodus Laodicensis; alterum quod refertur præcipuè ab Apostolo ad Sacramenta, valet *œconomum*, quod deductum ex Græcis radicibus *οἶκος* & *νομος*, idem significat quod *Dispensator domus*: Executori suapte naturâ nouam auctoritatem non concedi, sed concedi œconomus: illum verò existimari fidelem dispensatorem & œconomum, qui per eiusmodi potestatis vsum res aptè disponit ad finem, hoc est, ad heri dignitatem. Ex altera parte videbatur hæc vniuersa ratiocinatio fines probabilis ac verisimilis haud excedere: quare temperata fuit formula in illis testimoniis adducendis, & vbi prius dicebatur: *Id Apostolus manifestè testatus est*; dictum fuit: *Id Apostolus non obscure visus est innuisse.*

Ad postremam difficultatem responsum. In ea ratione, quam duo illi Theologi tanquam basim constituendam censebant, Concilium fundari non posse. Quamuis enim illa à præclaris Doctoribus adducta fuisset; vbi tamen communi Ecclesiæ nomine recipere-

1562. retur, improbatum iri absolute veterem vsus Eucharistiæ infantibus tradendæ. Quare ad excludendam illius necessitatem, ab hæreticis affirmatam, & damnatam à Synodo, nullam adduci posse probationem magis perspicuam, quàm quòd nullo alio Sacramento infantes indigeant præter Baptismum, vt, si decedant, ad cælum conuolent. Hoc posito, vtrumque vsus esse arbitrarium Ecclesiæ, & per probabiles rationes ipsi licere modò hunc, modò illum eligere, sicuti dicebatur in Decreto. Res aded notabilis, & in cunctis publicis, priuatifque monumentis Synodi recensita, Suauem latuit.

e Titteræ Legatorum ad Borromæum, 16. Iulij 1562.

Inter huiusmodi disputationes ita compositas tempus adfuit postremi conuentus generalis cogendi; in quo Decretis omnibus vltima linea posita est, simulque statutum, futuræ Sessioni diem 17. Septembris esse destinandum, quando æstiuæ caloris molestia, ac Patrum lassitudo, ob cœtus habitos bis quotidie, breuius temporis spatium negabant ad ea elaboranda quæ nouæ illi functioni destinabantur; retentâ sibi facultate tum eâ vice, tum reliquis omnibus, contrahendi protrahendive diem præscriptum Sessionibus, etiam extra Sessiones, vbi Synodo consentaneum id putassent.

Iam dimissus erat conuentus, & qui conuenerant abituri surrexerant; cùm vox obstrepens audita est Arriæ Gallegi, Girundenfis Episcopi, viri decrepiti, dicentis: *Reuertite Patres, & audite me.* Legati libertatis rationem maiestati anteferentes, iterum consederunt, & ad subsellia Patres reuocarunt. Questus est Gallegus, quòd cùm Patres multa grauiâ protulissent, & in opus deducta non essent; nisi remedium admoueretur, haud leuem in Sessione craftina tumultum futurum. Patienter à Legatis responsum; Si quid mali in Decretis deprehendebatur, vtique corrigendum esse, & admonendos de eo Patres operi delectos: sin autem ieiuna, minimeque plena videbantur, animaduertendum, id quod in vna Sessione confectum non est, in altera perfici: quamcumque appendicem cuius legi esse rem tanti ponderis, vt paucarum horarum deliberatio satis illi non sit. Atque hoc pacto senex ille conquieuit.

f In scripturis citatis.

Non tamen quieuerunt duo Theologi, qui paulò antea doctrinæ iam digestæ repugnant; & vrgentes id quod primo loco obiecerant, in quo solidiorem à se rationem adduci rebantur, eam in illo cœtu loquendi efficaciam adhibuerunt, vt non modò complurium Patrum, sed Legati Osij, & Madruccij Cardinalis animos ad se pertraxerint; qui ambo cum reliquis Legatis collocuti obtinuerunt, vt in primo Decreto ita verba mutarentur. *Non tamen illa institutio & traditio eò tendunt, vt omnes Christi Fideles statuto Domini*

ad

ad utramque speciem sumendam adstringantur; sed illi solum, quibus dictum est: Hoc facite in meam commemorationem: hoc est illis, quibus potestatem dedit conficiendi, offerendiq. suum corpus & sanguinem. Non tamen opportunum censuere Legati, eam mutationem solemniter Sessioni proponere, nisi admonitis prius Patribus, & sententias priuato ritu rogatis: cumque aliud tempus haud concederetur singulis, manè in templo ante sacrificium rem significandam curarunt. Sed quamquam multis id probaretur, à plerisque reiectum est, ac potissimum à Mutinensi, & Granatensi: hic verò, utpote in S. Thomæ doctrina plurimum expertus, illicò tertiam Summæ partem ad se deferri iussit, ibique locum nactus est in quæstione octogesima, articulo duodecimo, vbi S. Doctor verba illa Christi in Cœna etiam ad laicos extendit, dum per ea probat latam à Deo legem fuisse cunctis Fidelibus Eucharistiæ suscipiendæ. Atque in eo loco, tametsi Caietanus conetur ostendere, sustineri adhuc posse, eam legem non Dei, sed solius Ecclesiæ legem esse, adeoque S. Thomæ rationes tamquam probabiles, sed solubiles admittat, earumque singulis responsum reddat; tamen mandatum illud à Christo pronuntiatum in Cœna, ab eo coarctatum non fuit ad solos Sacerdotes (quod ipsi Caietano fauisset) sed aliâ defensione se tueri studer.

17 Vbi Legati exaudiuerunt coortum ex ea nouitate ingens murmur, aduersus quàm functionem ac locum decebat, & contra conceptam ab ipsis expectationem, cum eam mutationem singulis proponi iusserant, silentium fecerunt, iniunxeruntque, ut ibi à longiori disputatione desisteretur; si quid enim aliud Patribus occurreret, commodè de illo agi posse in articulis de *Missæ sacrificio*.

18 Suavis dum hæc recenseret, iterum atque iterum tenuem notitiam suam de rebus Synodi patefecit. Primò, dum dicit: *Dum res Diuina celebrabatur, ab Alfonso Salmerone & Francisco à Turre Iesuitis, sermones habitos, ab altero cum VVarmiensi, ab altero cum Madruccio, à quorum tergo illi aderant, ut in primo capite doctrinæ, &c. narrans appendicem, quam illi persuadere nitebantur, esse necessariam, & subiicit: Absolutà Decreti lectione rem prius à VVarmiensi, dein à Madruccio fuisse* *propositam.* Ex quibus neque verum quidquam fuit, neque possibile.

Non verum: nam in primis non dicam Acta, & monumenta calamo scripta, quæ per manus passim abiire; sed ipsum Concilium, Antuerpiæ typis editum^g, ostendere illi poterat, Franciscum Torres id temporis in Societate Iesu non fuisse; nec eam ingressus est nisi post tertium ab absoluto Concilio annum^h. Quòd si forte Suavis in aliqua adnotatione negligenter in chartam proiecta legit

g Ann. 1564.
h Ingressus est 25. Decembris anno 1566. vt in Bibliotheca scriptorum Societatis Iesu, edita à Philippo Ale-gambio.

1562. id quod non erat, oportebat ut sciret, sicuti ex quolibet ligno non conficitur Mercurius, ita neque ex qualibet inquinata scheda historiam confici. Præterea cuncta duorum Theologorum postulata pridie contigerunt, & singulis Patribus proposita sunt in templo, antequam sacrificium decantaretur, quemadmodum narrant Paleottus, Archiepiscopus Iadrensis, & Episcopus Mutinensis, qui interfuere; & comprobatur ab Actis authenticis, quæ in Arce Romana seruantur, in quæ res gesta discretè relata est: & sacrificio peracto collectæ sunt sententiæ, antequam Decretum legeretur.

Affirmaui, dictum Suauis non modò non verum, sed ne possibile quidem esse. Id ex eo clarè comprobatur, quòd res proponendæ communi nomine proponebantur aut ab Episcopo celebrante, aut interdum minùs solemniter ab eo qui Synodo à secretis erat, aut in aliquo casu extra ordinem à primo Præsidente, qui non erat Osius, multoquæ minùs Madruccius; adeoque neutri eorum potuit eo die contingere, ut hoc munere fungeretur.

Iterum errat in affirmando, *rem propositam à maiori parte fuisse reiectam, non propter ipsam in se, sed propter modum quo ex improviso proponebatur.* Omnino ex opposito. Iam multi eruditi Patres satis priùs dispexerant, & inter se perpenderant articulum illum antea plurimum agitatum, & in ipso templo, sicuti narrauimus, Guerrerus ad se deferri iussit librum S. Thomæ, cuius verba protulit propositæ appendici contraria.

Tertiò aberrat à vero, dum refert, *Eadem de causa reliquis Legatis haud placuisse, sed ob loci dignitatem absque maiori motu dixisse, rem ad Sessionem proximè futuram repositum iri.* Si reliquis Legatis illud additamentum haud placuisset, quo pacto potuissent Osius & Madruccius auctoritate propriâ illud proponere? Hæc porrò vniuersa errata, ubi nullâ aliâ probatione refellerentur, breuiter conuincuntur ab vnica periodo epistolæ, quam scripsit Seripandus ad Borromæum de illius Sessionis euentu, sicuti de singulis scribere consueuerat. Sed nullus color à Suauis relinquitur in otio ad depingendam quamcumque actionem illius Synodi, tamquam imprudentem ac tumultuantem; quæ sunt duæ conditiones, per quas auferretur veneratio, & inducitur despectus.

Sed ad functionem: Celebrauit solemniter Marcus Cornelius, Archiepiscopus Spalatrensis: è suggestu verba fecit Andreas Duditi-²⁰us Sbardellatus, Antistes Thininiensis, qui se continere non potuit quòd minùs obliquè Patres cohortaretur ad concessionem Calicis, quem ipsius regiones ardentissimè sitiebant. Postea communicato
per

116 Iulij
1562.

* Præsertim
Diarium,
16. Iulij
1562.

per schedulas, quod diximus, additamento, collectisque suffragiis ab eo qui erat à secretis, elatâ voce ab eodem relatum est, maiori Patrum numero illud minimè placere, adeoque Decreta dogmatum absque additamento vulgatum iri. 1562.

21 Postea Bauarici Oratoris mandata excepta sunt: tum Archiepiscopus sacris operatus, suggestu conscenso, memorata iam Decreta recitauit. Cardinales dixerunt absolutè, *Placet*, præter Oñum, qui cum aduersari collegis, & idipsum, cuius antea auctor fuerat, reuocare nollet, rem in Pontificis iudicio reposuit, dicens: *Si placebit sanctissimo Domino nostro, mihi quoque placebit*: idemque responsum dedit Ælius Patriarcha Hierosolymitanus. Stella Iustinopolitanus Episcopus non comprobauit in primo capite verba, Granatensi petente, adiecta, de testimonio desumpto ex capite sexto S. Ioannis, *Ut cumque*, &c. Et cum eo conuenere Didacus de Leon Carmelitanus, Episcopus Colombriensis, & Ioannes Munnatones Ordinis S. Augustini, Episcopus Segouiensis. Nec prætereà Stellæ placuit ratio, capite quarto allata, de neganda infantibus Eucharistia; sed petiit, ut eius loco altera apponeretur, quam ipse Apostolicam nominauit, quasi desumptam ab Apostoli mandato, *Probet seipsum homo*. Sophisticum quibusdam visum est, quod Philippus Maria¹ Campeggius Episcopus Feltrienfis obiecit, cui molestum erat, quòd varia Christi dicta apud S. Ioannem recitarentur, in quibus interdum fit mentio carnis simul & sanguinis, interdum carnis solius, aut solius panis; cum idem affirmaret, ea secundum formam quam obtinebant in Euangelio se quidem venerari; at quâ formâ in Decreto ponebatur, sibi non probari, ut qui opinabatur, ibi minùs aptè produci. Quod ab eo fuisse dictum fertur, quia illa perinde afferri arbitrabatur, ac si Redemptor sibi contradixisset: cuius tamen rei ne umbram quidem in illis Concilij verbis quicumque alius præter illius oculum deprehenderat. Verùm quemadmodum à quorundam oculis scintillæ lucis emicant, ita ab quorundam etiam oculis ambiguitatis umbræ videntur emitti. Postea ad reparandam disciplinam Decreta recitata vniuersis Patribus simpliciter placuerunt, septem exceptis, qui in alio alius loco postulabant tenues mutationes, & relatu non dignas. Decreto, quod futuram Sessionem denuntiabat, vnanimis assensere. In hoc Patrum choro, perinde ac in choro modulantium, discrepantia ac intensio vocum, auribus eruditioribus præstantiore quâdam harmoniâ personabat.

1 Acta Pa-
leotri & præ-
dicta episto-
la Mutinen-
fis ad Moro-
num, 16. Iulij
1562.